

Høringsnotat – forslag til endringer i prostistrukturen på Helgeland i Sør-Hålogaland bispedømme

1. Innledning

Sør-Hålogaland bispedømmeråd sender med dette ut høring om framtidig prostistruktur i den sørlige delen av bispedømmet, nærmere bestemt på Helgeland. Høringen bygger på vedtak i bispedømmerådet 25. februar 2026 etter at en prosjektgruppe, nedsatt av stiftsdirektøren, hadde vurdert ulike mulige justeringer av prostistrukturen i bispedømmet.

Det er flere utviklingstrekk som gjør det nødvendig å vurdere prostistrukturen:

- **Sårbarhet ved vakanser og fravær**

Det er ønskelig å ha en noe større bemanning per prosti for å sikre et stabilt arbeidsfellesskap og robuste vaktordninger. I små prostier må prosten jevnlig steppe inn som vikar, noe som går på bekostning av strategisk ledelse.

- **Demografi og rekruttering**

Befolkningsutvikling, høy gjennomsnittsalder blant ansatte og vedvarende utfordringer med rekruttering av prester og andre vigslede stillinger gjør det nødvendig å se på større og mer fleksible enheter.

- **Geografi og kommunikasjon**

Store avstander, krevende kommunikasjon i enkelte regioner og endrede reisemønstre krever en struktur som gjør det mulig å planlegge arbeidet effektivt og realistisk, også i øyrike områder.

- **Behov for styrket ledelse**

Prosten må i større grad enn i dag kunne være en strategisk leder, en som følger opp prestene, bygger faglige fellesskap og samarbeider tett med kirkevergene. Dette fordrer prostier av en viss størrelse og en struktur som frigjør tid til ledelse.

I forslaget som sendes ut på høring, et det foreslått en sammenslåing av dagens Nord-Helgeland prosti og Sør-Helgeland prosti, til Ytre Helgeland prosti. Protesetet foreslås lagt til Sandnessjøen, som i dag er prostesete i Nord-Helgeland prosti. Når det gjelder Indre Helgeland prosti, er det ikke foreslått noen endringer og Mo i Rana vil fortsatt være prostesete.

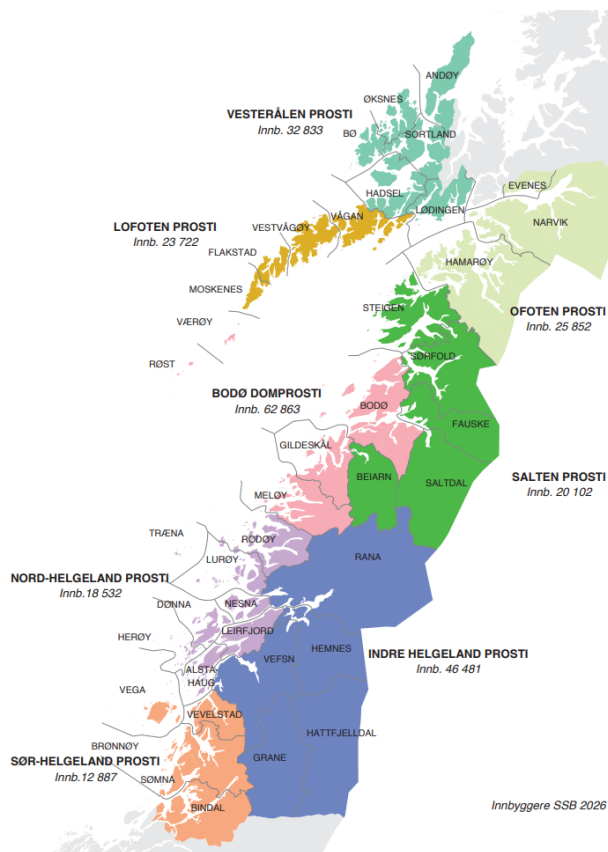
2. Dagens prostistruktur

Sør-Hålogaland bispedømme er per i dag delt inn åtte prostier, der tre av disse er på Helgeland:

Prosti	Prostesete sted	Innb. 2026	Antall sokn	Antall felles- råd	Preste- stillinger budsj. 2026	Antall forordn- inger	Antall gudstj. 2024
Bodø domprosti	Bodø	62 863	13	5	16,5	566	617
Sør-Helgeland	Brønnøysund	12 887	6	5	5,0	224	256
Nord-Helgeland	Sandnessjøen	18 532	11	7	8,3	371	381
Indre Helgeland	Mo i Rana	46 481	14	4	11,5	421	460
Salten	Fauske	20 102	10	5	7,0	343	331
Ofoten	Narvik	25 852	11	3	7,4	252	328
Lofoten	Svolvær	23 722	12	4	8,0	347	328
Vesterålen	Sortland	32 833	6	6	8,3	338	406

Kilde: Befolkningstall per 01.01.2026 - SSB

Målt i befolkningstall er Bodø domprosti størst med 62 863 innbyggere per 01.01.2026, mens Sør-Helgeland prosti er minst med 12 887 innbyggere. Nest størst er Indre Helgeland med 46 481 innbyggere. De øvrige prostiene varierer fra ca. 18 000 til ca. 32 000 innbyggere. Antall sokn i ett prosti varierer fra 6 i Vesterålen og Sør-Helgeland til 14 i Indre Helgeland, mens antall fellesråd varierer fra 3 i Ofoten til 7 i Nord-Helgeland. Antall prestestillinger varierer fra 5 i Sør-Helgeland til 16,5 i Bodø domprosti (budsjett 2026).

Følgende kirkelige fellesråd utgjør Sør-Helgeland prosti (5) per i dag:
Bindal, Sømna, Vega, Brønnøy, Vevelstad

Følgende kirkelige fellesråd utgjør Nord-Helgeland prosti (7) per i dag:
Rødøy, Lurøy, Nesna, Træna, Alstahaug og Leirfjord, Dønna, Herøy

Følgende kirkelige fellesråd utgjør Indre Helgeland prosti (4):
Rana, Hemnes og Hattfjelldal, Vefsn, Grane

3. Forslag om å gå fra tre til to prostier på Helgeland – Nytt Ytre Helgeland prosti

I dagens Sør-Helgeland prosti disponerer prosten fem presteårsverk for å ivareta prostiets seks sokn og fem fellesråd. Ved vakanse har dette vist seg meget sårbart og prosten blir i perioder mer prostiprest enn prost og leder. Siden november 2023 har prosten i Nord-Helgeland ivaretatt prostefunksjonen for Sør-Helgeland prosti og har dermed kunnet benytte seg av prester i begge prostiene, samt kunnet se Sør-Helgeland og Nord-Helgeland prostier under ett i forbindelse med innleie av vikarer.

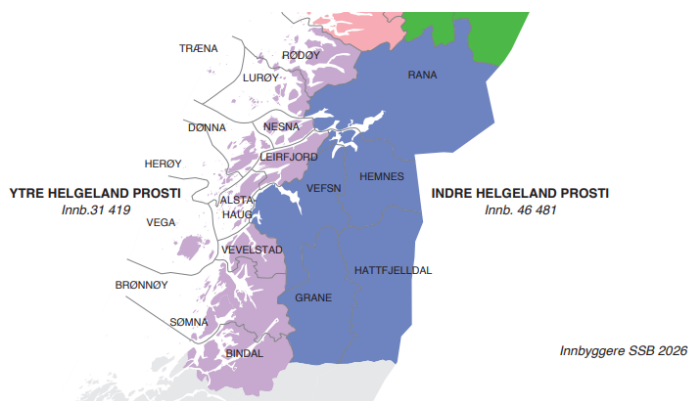
Bispedømmerådet mener at dagens Sør-Helgeland prosti er for lite som eget prosti. Dette sammen med gode erfaringer fra perioden med felles prost, gjør at bispedømmerådet foreslår at Sør-Helgeland prosti og Nord-Helgeland prosti slås sammen på permanent basis. Prostasetet foreslås lagt til Sandnessjøen, som allerede i dag er prostesete for Nord-Helgeland prosti.

Når det gjelder Indre Helgeland er dette allerede i dag et relativt stort prosti, med 11,5 presteårsverk, som deler seg inn i en nordre del rundt Mo i Rana og en søndre del der Mosjøen er det største stedet. Prostiet har allerede i dag har en tjenlig størrelse, samt meget gode kommunikasjonsmuligheter med E6 og Nordlandsbanen, samt ingen fergestrekninger å hensynta.

Videre er Hemnes fellesråd og Hattfjelldal fellesråd fra og med 01.01.2025 slått sammen til ett fellesråd, samtidig som prosten ser områdene Grane og Hattfjelldal under ett i organiseringen av prestetjenesten. Grane og Hattfjelldal er samtidig avhengige av prestetjeneste fra Vefsn for at presteurnusen skal gå rundt. Med andre ord er det viktig for organiseringen av prestetjenesten at fellesrådene Grane, Hemnes og Hattfjelldal, samt Vefsn er i samme prosti. Lenger nord i prostiet vurderer bispedømmerådet at kystfellesrådene Rødøy, Lurøy, Træna og Nesna fortsatt bør forholde seg til Sandnessjøen heller enn Mo i Rana, hovedsakelig begrunnet ut fra tilgjengelig offentlig kommunikasjon.

Bispedømmerådet anbefaler å beholde Indre Helgeland prosti, som i dag, med Mo i Rana som prostesete.

Her er et kartuttdrag med den foreslåtte prostiinndelingen for Helgeland:

Fra tre til to prostier på Helgeland. Sammenslåing av dagen Nord- og Sør-Helgeland til Ytre Helgeland

Prosti	Prostesete sted	Innb. 2026	Antall sokn	Antall fellesråd	Prestestillinger buds. 2026	Antall forordninger	Antall gudstj. 2024
Ytre Helgeland	Sandnessjøen	31 419	17	12	13,3	595	637
Indre Helgeland	Mo i Rana	46 481	14	4	11,5	421	460

Kilde: Befolkningstall per 01.01.2026 - SSB

Tabellen over viser at det nye Ytre Helgeland prosti vil få 13,3 årsverk prest, mens Indre Helgeland prosti fortsatt vil ha 11,5 årsverk prest.

Med at Sør-Helgeland, som er det aller minste prostiet per i dag målt i presteårsverk, er slått sammen med Nord-Helgeland, vil man kunne oppnå et bedre dimensjonert prosti ved vakanser og fravær.

På den annen side vil prostiet bestå av relativt mange fellesråd, noe som gjør at det vil være relativt mange enheter for prosten å forholde seg til. Likevel er flere av disse små øykommuner, der noen fellesråd deler kirkeverge med andre fellesråd. I de 12 fellesrådene, i det som vil være Ytre Helgeland prosti, er det per i dag til sammen 9 kirkeverger.

Når bispedømmerrådet anbefaler Sandnessjøen (Alstahaug og Leirfjord KF) som prostesete for det nye Ytre Helgeland prosti, er dette hovedsakelig ut ifra geografisk plassering. Det handler om prostens mulighet til å reise rundt i prostiet. Samtidig vil en prostiprest, både fast ansatt eller vikar, som regel plasseres ved prostesetet. En prostiprest forventes å kunne gjøre prestatetjeneste i hele prostiet.

Kort oppsummert:

- Sør-Helgeland og Nord-Helgeland slås sammen til Ytre Helgeland prosti, med Sandnessjøen som prostesete.
- Indre Helgeland prosti videreføres som i dag, med Mo i Rana som prostesete.
- Begge prostiene vil dermed ha et tilstrekkelig antall presteårsverk, som gjør dem mindre sårbare for vakanser.
- Erfaring viser at Sandnessjøen ligger sentralt i regionen, og reisebelastningen vurderes som håndterbar i et øyrikt område, som uansett krever mer planlagte reiser.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomi og administrative forhold er vurdert overordnet for hva det vil ha å si for bispedømmerådets organisering av prestedtjenesten:

Økonomi:

- Reduksjon i antall prostier gir direkte innsparing i prosteårsverk og administrasjon (anslagsvis ca. 1,1 mill. kr per redusert prosti)
- Større prostier gir mer effektiv ressursbruk knyttet til ledelse og administrativ støtte.
- Samtidig kan større geografiske enheter gi økte reisekostnader og behov for nye møtemodeller.

Administrative forhold:

- En mer robust prostistruktur forventes å frigjøre prostens kapasitet til strategisk ledelse.
- Større fagmiljøer gir bedre mulighet for samarbeid og kompetanseutvikling.
- Sammenslåinger vil kreve noen endringer i presters tjenesteavtaler og arbeidsområder.

5. Videre prosess

- Høringssvar gis gjennom en digital høringsportal (Forms-skjema), som ligger på hjemmesiden til Sør-Hålogaland bispedømmeråd. (www.kirken.no/shbd)
- Høringsfristen er **13. mai 2026**.
- Sak om ny prostistruktur planlegges behandlet av Sør-Hålogaland bispedømmeråd i møtet den 10. juni.

Bispedømmerådet ønsker en bred og god høring før endelige beslutninger tas. Vi oppfordrer menigheter, fellesråd og kommuner til å gi grundige innspill, som kan sikre en framtidsrettet prostistruktur til det beste for kirkens tjeneste på Helgeland.